ชื่อวิทยานิพนธ์ บทบาทการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา

ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ในจังหวัดบัตตานี

ผู้เขียน นายฉลอง พูลสุทธิ์

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

ปีการศึกษา 2535

บหลัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่กาดหวัง ในการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนา หมู่บ้านในเขตชนบทตามความเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มประชากรเบ้าหมายที่เป็นโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการ ศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบัตตานี ที่เข้า โครงการตั้งแต่ปึ่งบประมาณ 2526-2533 จำนวนทั้งหมด 144 โรง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ เป็นผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน จำนวนทั้งหมด 824 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมืจำนวน 2 ชุค คือ ชุคที่ 1 สำหรับ ผู้บริหารโรงเรียนและครูเป็นผู้ตอบ และชุดที่ 2 สำหรับนักเรียนเป็นผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบ เลือกตอบ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ขอความร่วมมือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในจังหวัดบัตตานี เพื่อช่วยในการติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรเบ้าหมาย และได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จภูป เอส์ พื่ เอส์ เอลี (SPSS : Statistical Package for the Social Science) เพื่อหาค่าเฉลี่ย คำส่วนเบี้ยงเบนมาตรฐาน คำการทคสอบที่ คำการทคสอบเอฟ และการทคสอบ พหุภูณแบบเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1. บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาซุมชนชองโรงเรียนประถม ศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท อยู่ในระคับปานกลาง และเมื่อ เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงระหว่างโรงเรียนที่เช้าโครงการช่วงปังบประมาณ 2526-2528, 2529-2531 กับ 2532-2533 ไม่แตกต่างกัน
- บทบาทที่คาดหวังในการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท อยู่ในระคับมาก และเมื่อเปรียบเทียบ บทบาทที่กาดหวังระหว่างโรงเรียนที่เช้าโครงการในช่วงปึงบประมาณ 2526-2528 และ 2529-2531 ได้รับการคาดหวังให้ใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนมากกว่าโรงเรียนที่เช้า โครงการในช่วงปึงบประมาณ 2532-2533 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ .01
- 3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการใช้การศึกษา เพื่อพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท พบว่า โรงเรียนควรมีบทบาทที่คาดหวังในการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนให้มากกว่าบทบาท ที่ปฏิบัติจริงในบัจจุบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ .01
- 4. ปัญหาในการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาใน
  โครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท อยู่ในระคับปานกลาง ปัญหาสำคัญที่พบคือ
  การขาดแคลนกรูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะวิชา การขาดแคลนเงินงบประมาณสนับสนุน
  การคำเนินงานตามโครงการ ความยากจนของประชาชน การขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้
  และวัสดุอุปกรณ์ในการคำเนินงานตามโครงการ และความแตกต่างในการอ่านออกเขียนได้ของ
  ประชาชน

ส่วนข้อเสนอแนะคือ ควรจัดอบรมกรูในสาขาวิชาที่โรงเรียนขาคแคลน จัดสรรเงิน งบประมาณสนับสนุนการคำเนินงานตามโครงการให้เพียงพอและต่อเนื่องหุกปี สนับสนุนและ ส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและมีรายได้ที่แน่นอน ให้การสนับสนุน เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มีมากประเภทและเพียงพอ และควรส่งเสริมให้ ประชาชนมีการเรียนรู้ภาษาไทยให้มากขึ้นจนสามารถอ่านออกเขียนได้ Thesis Title Community Development Education Roles of Primary

Schools in the Educational Project for Rural

Development in Changwat Pattani

Author Mr. Chalong Poonsuth

Major Program Community Development Education

Academic Year 1992

ABSTRACT

This research was intended to investigate the actual and expected roles in community development education (CDE) of primary schools in the educational project for rural development (EPRD) as perceived by school administrators, teachers and pupils.

The subjects under study were a total of 824 school administrators, teachers and pupils drawn from 144 primary schools in the EPRD program under the Office of Provincial Primary Education in Changwat Pattani during the fiscal years of 1983-1990.

The instrument for the data collection was a rating-scale questionnaire plus open-ended question parts, consisting of two versions: version one was for school administrators and teachers as respondents and version two for pupils. The questionnaires were distributed to and collected from the respondents by the researcher, with kind assistance and cooperation from all the District and Provincial Offices of Primary Education in Changwat Pattani. Data were analyzed through the SPSS (Statistical Package for the Social Science) computer program using statistics of arithmetic mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe' method for post hoc multiple comparison test.

The major findings were as follows:

- 1. The actual roles in community development education of primary schools in the EPRD program as perceived by the subjects were at the moderate level. As the comparative result, there was no significant difference in the actual CDE roles of the primary schools under the fiscal years of 1983-1988 and that of 1989-1990.
- 2. The expected roles in community development education of primary schools in the EPRD program as perceived by the subjects were at the high level. As the comparative result, the expected CDE roles of primary schools under the fiscal years of 1983-1988 were higher than that of 1989-1990 at .01 level.
- 3. The comparative result of the actual and the expected roles in community development education of primary schools in the EPRD program indicated that the expected CDE roles played by primary schools were higher than the actual ones at .01 level.
- 4. The problems in community development education of primary schools in the EPRD program were perceived at the moderate level.

  The major problems found were as follows: There was a lack of well-trained, qualified teachers in specialized areas; there was a lack of budget to fund such EPRD programs as well as poverty among the local people; there were a lack of supplies, tools and equipment to support the EPRD programs; and a wide gap of literacy rate among the local people.

Suggestions for solutions to the problems given by the respondents were the following: inservice training programs in specialized areas as needed should be provided; sufficient budget should be allocated to fund the EPRD programs continually and

consistently; local people should be earnestly helped in terms of appropriate career preparation, vocational training, and supplementary income campaign. Supplies, tools and equipment to support the EPRD programs should sufficiently be provided. Also, literacy campaign of the Thai language should be truly carried out among non-native Thais.